

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Práce s literárním textem - Hemingway

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

1. Ze kterého díla E. Hemingwaye pochází tento výňatek?
Stařec a moře
2. Určete žánr tohoto díla.
Epika - novela
3. Jakou formou je dílo vyprávěno?
Er- forma
4. Na základě znalostí celého textu charakterizujte hlavního hrdinu.
Hlavní hrdina je starý kubánský rybář, samotář, člověk, který žije v souladu s přírodou, vytrvalý a čestný.
5. Kterého slohového postupu je v ukázce použito?
V ukázce je použit vyprávěcí a popisný slohový postup.
6. Vyhledejte v textu obrazná vyjádření.
V oku mu vyhasl život, jako rychlý motorový člun.
7. Definujte základní myšlenku tohoto díla.
Novela je pojata jako epická metafora o životě. Autor vyzdvihuje lidskou statečnost, odhodlání překonávat překážky, bojovat s nepřízní osudu, nepoddávat se mu.
8. Co je typické pro literární styl tohoto autora?
Styl jeho psaní je úsečný, zbavený všeho nadbytečného, jeho díla nemají žádné citové zabarvení, často píše pouze dialog bez dalších komentářů – tzv. objektivní vyprávěčství. Počítá s podtextem. Většina jeho děl byla inspirována osobními zážitky. Postavy jeho děl jsou často muži, kteří vedou nebezpečný způsob života (vojáci, rybáři, lovci). Svým stylem psaní ovlivnil Josefa Škvoreckého.
9. Co víte o autorovi?
Americký autor, nositel Nobelovy ceny za literaturu, představitel tzv. ztracené generace.
10. Vzpomeňte si na některé další knížky, co spojuje hrdiny Hemingwayových děl?
**Sbohem, armádo! – autobiografický román z 1.světové války
Komu zvoní hrana – dílo zachycuje občanskou válku ve Španělsku
Ve svých dílech hledal pravdu o člověku v mezní situaci, proto své hrdiny stavěl do nebezpečí, kde pak prokazovali čest a odvahu.**

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

UKÁZKA¹:

Žralok je rychle dohnal odzadu, a když se vrhl na rybu, viděl stařec jeho otevřenou tlamu a podivné oči a slyšel cvaknutí jeho zubů, když se zahryzl do rybího masa těsně nad ocasem. Žraločí hlava vyčnívala z vody a jeho hřbet se vynořoval a stařec slyšel, jak se na jeho velké rybě trhá kůže a maso. V tom okamžiku stařec vrazil harpunu žralokovi do hlavy v těch místech, kde spojnice mezi očima protínala čáru, táhnoucí se mu od nosu přímo vzad. Ty čáry nebylo ve skutečnosti vidět. Bylo vidět jen těžkou špičatou modrou hlavu a veliké oči a cvakající, dravě chňapající hltavé čelisti. Ale v těch místech má žralok mozek a stařec ho tam zasáhl. Zasáhl ho svými krví pomazanými rukama a vbodl mu tam dobře mířenou harpunu ze všech sil. Vrazil mu ji tam bez naděje, ale odhodlaně a s naprostou škodolibou nenávistí.

Žralok se převalil a stařec viděl, že mu v oku vyhasl život. A pak se převalil ještě jednou a zamotal se do dvou kliček provazu. Stařec věděl, že je mrtev, ale žralok to nechtěl uznat. Převrácený na záda mrskal ocasem a cvakal čelistmi a rozrýval hladinu jako rychlý motorový člun. Voda zbělela údery jeho ocasu a tělo mu ze tří čtvrtin vyčnívalo nad vodu, když se provaz ztuhla napjal, zarnčel a pak praskl. Žralok zůstal chvilku klidně ležet na hladině a stařec ho pozoroval. Pak se velmi pomalu potopil.

¹ HEMINGWAY, Ernest. *Stařec a moře*. Tympanum, 2008. ISBN 859-40-7227-518-0